

4. Montorsi P. et al. Erectile dysfunction as a predictor of cardiovascular events: a meta-analysis. *Journal of the American College of Cardiology*. 2020. Vol. 75, No. 12. P. 1420–1432.

5. World Health Organization. Sexual health and its linkages to reproductive health: an operational approach. Geneva : WHO, 2017. 84 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-55>

ОСТЕОПОРОЗ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ

Дубовик Сергій Леонідович

*доцент кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Ступасько Анастасія Сергіївна

*здобувач вищої освіти
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Остеопороз є одним із найбільш поширених хронічних неінфекційних захворювань сучасності та становить важливу медико-соціальну проблему у сфері громадського здоров'я. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, остеопороз посідає провідне місце серед причин інвалідизації та зниження якості життя населення старших вікових груп [1, с. 6].

У сучасних демографічних умовах проблема остеопорозу набуває особливої актуальності у зв'язку зі старінням населення та збільшенням частки осіб похилого віку. Основною клінічною небезпекою захворювання є підвищення ризику низькоенергетичних переломів, насамперед шийки стегнової кістки, тіл хребців та кісток передпліччя [2, с. 17]. Переломи, пов'язані з остеопорозом, супроводжуються високими показниками смертності, інвалідизації та значними економічними витратами для системи охорони здоров'я.

Важливим фактором розвитку остеопорозу є дефіцит кальцію та вітаміну D у харчовому раціоні населення. Недостатнє надходження цих нутрієнтів, низький рівень фізичної активності, гіподинамія та обмежене перебування на сонці сприяють зниженню мінеральної щільності

кісткової тканини [3, с. 24]. В умовах воєнного стану негативний вплив цих факторів посилюється через зміну способу життя населення, хронічний стрес та погіршення доступу до профілактичної медичної допомоги.

Особливу увагу слід приділяти жінкам у постменопаузальному періоді, які належать до групи підвищеного ризику розвитку остеопорозу внаслідок естрогенодефіциту [4, с. 41]. Водночас проблема остеопорозу є актуальною і для дітей та підлітків, оскільки недостатнє накопичення пікової кісткової маси в дитячому віці збільшує ризик розвитку захворювання у дорослому житті.

Сучасна концепція громадського здоров'я передбачає пріоритет профілактичного підходу до боротьби з остеопорозом. Основними напрямками профілактики є формування здорових харчових звичок, забезпечення достатнього рівня фізичної активності, своєчасна корекція дефіциту вітаміну D та проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення [5, с. 13].

Важливим компонентом профілактики є скринінг груп ризику та раннє виявлення зниження мінеральної щільності кісткової тканини. Використання денситометрії дозволяє своєчасно оцінити ризик переломів та визначити необхідність профілактичних або лікувальних заходів [6, с. 52].

Таким чином, остеопороз є важливою проблемою громадського здоров'я, яка потребує комплексного міждисциплінарного підходу. Реалізація профілактичних програм, спрямованих на збереження кісткового здоров'я населення, є необхідною умовою зниження захворюваності, інвалідизації та покращення якості життя населення України.

Література:

1. World Health Organization Prevention and management of osteoporosis. Geneva : WHO, 2023. 48 p.
2. Compston J.E., McClung M.R., Leslie W.D. Osteoporosis. *The Lancet*. 2019. Vol. 393. P. 364–376.
3. Holick M.F. Vitamin D deficiency. *New England Journal of Medicine*. 2007. Vol. 357. P. 266–281.
4. Kanis J.A., Cooper C., Rizzoli R. et al. European guidance for the diagnosis and management of osteoporosis in postmenopausal women. *Osteoporosis International*. 2019. Vol. 30. P. 3–44.
5. International Osteoporosis Foundation Capture the Fracture: A global campaign to break the fragility fracture cycle. 2022. 35 p.

6. Ministry of Health of Ukraine Профілактика неінфекційних захворювань та збереження здоров'я населення України : аналітичний звіт. Київ, 2024. 61 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-56>

**ВПЛИВ АЛГОРИТМІВ КОРОТКОГО ВІДЕОКОНТЕНТУ
ЯК ПОПУЛЯЦІЙНОГО ФАКТОРА РИЗИКУ КОГНІТИВНИХ
ПОРУШЕНЬ ТА СДУГ СЕРЕД МОЛОДІ: ВИКЛИКИ
ДЛЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я**

Єрмоласва Анастасія Дмитрівна
здобувач 4 курсу
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Рожнова Анастасія Михайлівна
старший викладач кафедри гігієни, медичної екології
та громадського здоров'я
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Сучасний цифровий простір суттєво трансформував спосіб споживання інформації молоддю. Особливе місце серед цифрових платформ займають сервіси короткого відеоконтенту – TikTok, Instagram Reels, YouTube Shorts та інші. Їхня популярність серед підлітків та молодих дорослих обумовлена поєднанням алгоритмічної персоналізації, швидкої зміни стимулів та системи безперервного перегляду. Алгоритми таких платформ формують індивідуалізовану стрічку контенту, яка адаптується до поведінки користувача в режимі реального часу. Це забезпечує тривале утримання уваги, однак водночас створює ризики для когнітивного функціонування та психічного здоров'я.

Упродовж останніх років проблема впливу короткого відеоконтенту на мозок молоді стала предметом активного міждисциплінарного дослідження у сфері нейропсихології, психіатрії, громадського здоров'я та цифрової медицини. Особливу занепокоєність викликає зв'язок між надмірним споживанням коротких відео та розвитком симптомів дефіциту уваги, погіршенням виконавчих функцій, зниженням здатності до тривалої концентрації та формуванням поведінкової залежності.